

Sociale vaardigheden... beginnen bij zelfvertrouwen

Over de belangrijke taak voor elke leidster

Leren tellen, op het potje plassen of je eigen jas aantrekken: van alle dingen die een kind leert, zijn sommige heel zichtbaar. Maar hoe zit dat met leren luisteren, samen spelen of ruzies bijleggen? De sociale vaardigheden van een kind zijn minstens even belangrijk. Hoe kun je een kind helpen die te ontwikkelen?

Aan de muren van kinderdagverblijf het Hummelhof in Nieuwleusen hangen foto's, véél foto's van alle kindertjes uit de vier groepen. Niet alleen van bijzondere gebeurtenissen, zoals feestjes, maar juist ook van alledaagse situaties. Dat vindt de leiding belangrijk, want zo krijgen zij én de ouders een goed beeld van de ontwikkeling van het kind.

'Kijk nu naar deze foto', zegt pedagogisch medewerkster Brigitte Tas vertederd. Te zien is hoe een jongetje een baby'tje in de maxi cosi knuffelt. 'Over sociale interactie gesproken!' Brigitte vindt dat bij haar op het kinderdagverblijf veel aandacht is voor de sociale vaardigheden van de kinderen. 'Dat heeft deels ook te maken met onze uitgangspunten, die gebaseerd zijn op de filosofie van Reggio Emilia. **Respect** voor de kinderen staat daarin centraal. Kinderen moeten de kans krijgen hun **eigen talenten** te ontwikkelen.'

Dat klinkt natuurlijk mooi, maar wat betekent dat in de praktijk? 'Het zit eigenlijk in hele kleine dingen. Dat ik door mijn knieën ga als ik met de kinderen praat, zodat er een gelijkwaardige dialoog is. En dat ik niet meteen ingrijp als ik denk dat iets beter kan. Nee, laat kinderen ruzies en problemen altijd eerst **zélf oplossen**. Je zult zien dat ze tot heel veel in staat zijn.'

De basis voor sociaal gedrag

Brigitte's teamleider, Margreth Kikkert, beaamt dat. 'We zijn als volwassenen veel te snel geneigd om alles zelf in te vullen. Ik vind dat een valkuil bij het aanleren van sociale vaardigheden. Natuurlijk moet je een kind op de achtergrond begeleiden, er voor hem zijn. Maar door het kind **verantwoordelijkheid te geven**, geef je het zelfvertrouwen. En zelfvertrouwen is volgens mij de basis voor sociaal gedrag.' Margreth geeft een voorbeeld. 'De grotere kinderen mogen soms zelf in een van de speelhoeken in de gang spelen. De leiding is dan slechts op de achtergrond aanwezig. Je moet die koppies zien glunderen! Hun hele houding en uitstraling zegt: 'Zien jullie mij wel?' Als ik langsliep dan vraag ik altijd even: Mag jij al helemaal alleen in de poppenhoek? Fantastisch vinden ze dat. **Gezien en gewaardeerd** worden, dat is heel belangrijk.'

Tips voor op de werkvloer

Sociale vaardigheden zijn vaak niet zo gemakkelijk te herkennen als cognitieve vaardigheden, zoals kunnen tellen of veters strikken. En daarom zijn ze ook lastiger te trainen of te stimuleren. Over één ding zijn de deskundigen het wel eens: sociale vaardigheden ontstaan waar een kind beschikt over een gezonde portie zelfvertrouwen. Wie op de werkvloer een paar gouden regels in acht neemt, kan het zelfvertrouwen van een kind sterken.

1. **Toon respect voor de kinderen.** Wie gerespecteerd wordt, voelt zich gewaardeerd en wie zich gewaardeerd voelt, zit lekkerder in zijn vel. Dat geldt óók voor kinderen.
2. **Geef kinderen de kans om hun eigen talent te ontwikkelen.** We hoeven niet allemaal hetzelfde te zijn. Geef kinderen de kans te doen waar ze goed in zijn. Al is het natuurlijk prima om een kind uit te nodigen eens iets anders te doen.
3. **Laat kinderen zelf problemen en ruzietjes oplossen.** Kinderen zijn tot veel meer in staat dan wij als volwassenen soms denken. Als 'grote mensen' zijn we misschien wel té snel geneigd in te grijpen. Geef kinderen de kans hun problemen zelf aan te pakken en je zult versteld staan van hun oplossend vermogen.
4. **Geef kinderen verantwoordelijkheid.** In het verlengde hiervan is het behalve zinvol ook heel leuk om kinderen verantwoordelijkheid te geven. Een kind groeit bijna letterlijk als het vertrouwen van volwassenen krijgt om nieuwe dingen te ontdekken. Zoals het zelfstandig spelen op de gang van de grotere kinderen op het Hummelhof. Overbodig op te merken dat er op de achtergrond natuurlijk altijd leiding aanwezig moet zijn.
5. **Zorg dat je de kinderen ziet en waardeert.** Een kind voelt het uitstekend aan als volwassenen ze niet serieus nemen, of niet werkelijk geïnteresseerd in ze zijn. Dat kan pijnlijk zijn en het zelfvertrouwen van kinderen ernstig ondermijnen. Wees oprecht belangstellend en heb oog voor het individuele kind.

Lees verder in KIDDO 2 2010 vanaf pagina 18. Geplaatst: 03 maart, 2010